

Dżek Fulton - mały przedsiębiorca. Charakterystyka postaci.

SCENARIUSZ LEKCJI

Scenariusz opracowany w ramach projektu „Przygody Przedsiębiorczego Dżeka” na podstawie książki **„Bankructwo małego Dżeka” Janusza Korczaka**, która w Roku Edukacji Ekonomicznej 2024, ustanowionym przez Senat RP, została wpisana na listę lektur w klasach 4-8 szkoły podstawowej

LEKCJA PRZEZNACZONA DLA: Uczennice/Uczniowie klas 4-8 szkoły podstawowej.

CZAS TRWANIA: 2 x 45 minut.

PRZEDMIOT: Język polski.

CELE KSZTAŁCENIA: Ogólne:

Uczeń:

- jest świadomym odbiorcą i uczestnikiem kultury, szczególnie dzieł literackich;
- komunikuje się w różnych sytuacjach oraz sprawnie posługuje się językiem polskim w zależności od celu wypowiedzi;
- formułuje myśli, operuje bogatym słownictwem oraz wykorzystuje je do opisywania świata, oceniania postaw i zachowań ludzkich z zachowaniem zasad etyki i kultury języka;

- posługuje się różnymi gatunkami wypowiedzi ustnej i pisemnej, niezbędnymi w dalszej edukacji oraz różnych sytuacjach życiowych (charakterystyką postaci)
- samodzielnie dociera do informacji, selekcjonuje je, krytycznie ocenia oraz wykorzystuje we własnym rozwoju;
- przyjmuje aktywną postawę w życiu i bierze odpowiedzialność za własne czyny,

Szczegółowe:

Uczeń:

- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność
- charakteryzuje bohatera w czytany utworze
- wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych i określa ich cechy
- określa tematykę oraz problematykę utworu
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia
- wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera
- zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny
- zna zasady budowania akapitów i rozumie ich rolę w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi
- dokonuje selekcji informacji
- tworzy spójną wypowiedź w formie gatunkowej: charakterystyka
- zna lekturę uzupełniającą: „Bankructwo małego Dżeka”

METODY KSZTAŁCENIA: pogadanka, praca z tekstem, zajęcia praktyczne (stacje zadaniowe)

FORMY PRACY: Grupowa, zbiorowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: lektura „Bankructwo małego Dżeka”, komiks „Przygody przedsiębiorczego Dżeka”, prezentacja „charakterystyka krok po kroku”, schemat charakterystyki, przykładowa charakterystyka, zadania do 8 stacji zadaniowych, karty pracy dla zespołów

WYPOSAŻENIE TECHNICZNE: kolorowe karteczki do losowania zespołów, projektor lub tablica multimedialna, telefony z dostępem do Internetu

ETAPY LEKCJI: 1 x 45 min:

1. Czynności organizacyjne i nawiązanie do tematu lekcji. Wyjaśnienie terminu: „osoba przedsiębiorcza” (7 min).
2. Przedstawienie informacji na temat charakterystyki postaci: prezentacja „charakterystyka krok po kroku” – pogadanka (15 min).
3. Analiza przykładowej charakterystyki i schematu (15 min).
4. Podsumowanie (8 min).

1 x 45 min:

1. Czynności organizacyjne i przypomnienie celów lekcji (3 min).
2. Praca zespołów w stacjach zadaniowych. Zapisywanie charakterystyki w kartach pracy (30 min).
3. Prezentacja pracy zespołów. Korygowanie błędów (10 min).
4. Podsumowanie (2 min).

PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI PRZEZ NAUCZYCIELA

Przed lekcją 1. konieczne jest przygotowanie pomocy dydaktycznych w odpowiedniej ilości dla każdego ucznia w następujący sposób:

- a) wydrukowanie schematu charakterystyki (zał.2) oraz przykładowej charakterystyki (zał. 3) dla każdego ucznia,
- b) zapewnić możliwość wyświetlenia i omówienia prezentacji „charakterystyka krok po kroku” (zał.1)

Przed lekcją 2. konieczne jest przygotowanie pomocy dydaktycznych w odpowiedniej ilości dla poszczególnych zespołów w następujący sposób:

- a) wydrukowanie karty zadań do ośmiu stacji zadaniowych (zał. 4), kart pracy dla zespołów (zał.5)
- b) zapewnienie uczniom dostępu do egzemplarzy lektury „Bankructwo małego Dżeka” i komiksu „Przygód przedsiębiorczego Dżeka” w wersji drukowanej lub elektronicznej, by na podstawie działań i decyzji Dżeka charakteryzować chłopca.

Ponadto:

- a) przygotować metodę tworzenia zespołów np.: kolorowe karteczki do losowania
- b) przeorganizować przestrzeń w pracowni, by uczniowie mogli swobodnie poruszać się pomiędzy stacjami zadaniowymi
- c) umieścić zadania dla zespołów na poszczególnych stacjach

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEBIEGU LEKCJI

1X45min

1. Czynności organizacyjne i nawiązanie do tematu lekcji (7 min).

- a) Rozpocznij lekcję od pytania: „Czy wiecie, kim jest osoba przedsiębiorcza? Opowiedzcie mi o takiej osobie”. W razie potrzeby wyjaśnij: „Jest to człowiek, którego cechuje aktywność, pomysłowość, chętnie podejmuje nowe wyzwania, nie boi się ryzyka i stale rozwija swoją kreatywność. Przedsiębiorcą natomiast nazywamy osobę podejmującą się jakiegoś przedsięwzięcia dla celów zarobkowych” Niech uczniowie oceniają, czy Dżeka można nazwać przedsiębiorcą?
- b) W ramach pogadanki uczniowie powinni dojść do wniosku, że Dżek Fulton reprezentuje typ osoby przedsiębiorczej, a jego przygody odzwierciedlają pracę w biznesie i zagrożenia, które się z nią wiążą.
- c) Podaj cele lekcji w języku zrozumiałym dla ucznia: nauczycie się pisać charakterystykę postaci oraz dowiedziecie się, po czym rozpoznać osobę przedsiębiorczą.
- d) Poproś o wskazanie sytuacji ze szkoły i spoza niej, kiedy posługujemy się charakterystyką. Zaznacz, że umiejętność charakteryzowania jest bardzo przydatna w rozmaitych sytuacjach.

2. Przedstawienie informacji na temat charakterystyki postaci: prezentacja „charakterystyka krok po kroku” – pogadanka (15 min).

- a) Przedstaw prezentację „charakterystyka krok po kroku” (zał.1)
- b) Rozdaj schemat (zał. 2), żeby uczniowie zauważyli podczas rozmowy o charakterystyce postaci, że skrótowe informacje mają przed sobą.
- c) Omów z uczniami zawartość schematu i prezentacji, pozwól im wkleić do zeszytu schemat, by mogli z niego korzystać w przyszłości.

3. Analiza przykładowej charakterystyki i schematu (15 min).

- a) Rozdaj przykładową charakterystykę (zał. 3), by uczniowie mogli oszacować objętość tekstu, zwrócić uwagę na przydatne sformułowania.
- b) Odczytajcie przykładową charakterystykę, przeanalizujcie ją wspólnie, zwróćcie uwagę na wszystkie elementy.

4. Podsumowanie (8 min).

Poproś wybranych uczniów, by opowiedzieli, czego nauczyli się na temat charakterystyki postaci podczas zajęć.

1x45min

1. Czynności organizacyjne i przypomnienie celów lekcji (3 min).

2. Praca zespołów w stacjach zadaniowych. Zapisywanie charakterystyki w kartach pracy (30 min).

- a) Utwórz zespoły. Powiedz uczniom, że każdy zespół stanowi ekipę filmową i jej zadaniem będzie stworzenie charakterystyki głównego bohatera – Dżeka Fultona na potrzeby filmu „Dżek- mały przedsiębiorca”, który niebawem ma powstać. Przygotowane przez nich charakterystyki mają posłużyć jako materiał do poszukiwania właściwego aktora – odtwórcy roli Dżeka.
- b) Pokaż komiks i lekturę, przypomnij, że uczniowie mogą korzystać z nich podczas pracy na lekcji.
- c) Rozdaj karty pracy (zał.5).
- d) Każda grupa musi odwiedzić każdą stację np. w kolejności zgodnej ze wskazówkami zegara. W czasie wędrowki zadaniem uczniów będzie uzupełnienie karty pracy w odpowiednich miejscach.
- e) Zadbaj, aby grupy nie przebywały przy stacji dłużej niż 5 minut.
- f) Wspieraj uczniów w trakcie pracy.
- g) Polecenia do stacji zadaniowych zostały przygotowane w 2 wersjach:
- z wykorzystaniem telefonów komórkowych uczniów z dostępem do Internetu (kody QR, wordwall)
 - w postaci wydruków (bez konieczności używania telefonów)

3. Prezentacja pracy zespołów. Korygowanie błędów (10 min).

- a) Po zakończeniu pracy odczytajcie głośno prace każdej z grup, skorygujcie błędy.
- b) Poproś uczniów, by wskazali cechy osoby przedsiębiorczej na przykładzie Dżeka.

4. Podsumowanie (2 min).

- a) Spytaj uczniów czy dobrze się bawili? Czy zrealizowali cele lekcji? Czego się nauczyli podczas zabawy?
- b) Poproś chętnych uczniów o przygotowanie na podstawie poznanego modelu „charakterystyki-zagadki” dotyczącej wybranego ucznia z klasy. Dziecko charakteryzuje - nauczyciel zgaduje, kogo uczeń miał na myśli.

CHARAKTERYSTYKA

SCHEMAT

CHARAKTERYSTYKA POSTACI
KROK PO KROKU

Załącznik 2 – Przykładowa charakterystyka

Z Małgosią znamy się od wielu lat. Jest moją rówieśniczką i najlepszą przyjaciółką. Po skończeniu szkoły podstawowej zamierza uczyć się w liceum ogólnokształcącym. Jej tata Artur jest architektem, mama Iwona lekarzem internistą. Gosia ma młodszego rodzeństwo - brata Kacpra i siostrę Julkę.

Przedstawienie postaci

Moja przyjaciółka jest piękną, wysoką dziewczyną. Ma szczupłą, zgrabną, wysportowaną sylwetkę. Jej twarz jest drobna i pogodna. Ma piękną jasną cerę, wysokie czoło, mały zadarty nos i duże brązowe oczy, nad którymi widać ciemne brwi wygięte w delikatny łuk. Jej niewielkie usta są zawsze skore do uśmiechu, który odsłania rząd białych równych zębów. Długie, proste, czarne włosy nosi najczęściej rozpuszczone. Małgorzata dba o swój wygląd. Jest zawsze pięknie i pomysłowo ubrana. Szczególnie lubi nosić długie, szerokie niebieskie spodnie dżinsowe lub sukienki. Chodzi w sportowych butach, bo jak twierdzi czuje się w nich swobodnie.

Wygląd zewnętrzny

Dziewczyna ma miłe i pogodne usposobienie. Nie ma trudności z nawiązywaniem nowych znajomości. Ma żywy temperament. Można powiedzieć, że jest wulkanem energii. Jest zawsze tam, gdzie coś się dzieje. W jej towarzystwie nie ma miejsca na nudę.

Usposobienie

Małgorzata jest niezwykle sumienną i pracowitą osobą. Zawsze wywiązuje się ze swoich obowiązków. Jej znajomi twierdzą, że jest pracowita jak mrówka. Ona jednak tego nie lubi, ponieważ jest skromna. Zawsze panuje nad swoimi emocjami, starając się, aby swoim zachowaniem nie sprawić nikomu przykrości. Małgosia to dziewczyna chętna do pomocy, a przy tym bezinteresowna. Jeśli ktoś zwróci się do niej z prośbą o pomoc, może liczyć na wsparcie. Ma przy tym pewne zasady, których przestrzega. Nie pozwala na przykład przepisywać innym uczniom wykonanych przez nią zadań, twierdząc, że to oszustwo. Oferuje pomoc, jest gotowa wyjaśnić nie oczekując niczego w zamian, jednak ściągania czy podpowiadania nie toleruje. Z tego powodu Gosia cieszy się szacunkiem u rówieśników. Moja koleżanka ma też swoje słabości. Niekiedy bywa stronnica w ocenie niektórych kolegów. Kiedy jej o tym wspomniałam, powiedziała ze stoickim spokojem, że jest tego świadoma i stara się nad tym pracować. Tej rozmowie przysłuchiwał się jej tata, przytulił Małgosię i powiedział: „Drogie dziecko, gdyby każdy miał tylko takie wady, to świat byłby o wiele piękniejszy”.

Cechy charakteru: zalety i wady

Muszę też dodać, że Gosia wyróżnia się wyjątkową inteligencją. Jest mądrą i czytanną nastolatką, bardzo dobrą uczennicą, szczególnie uzdolnioną w przedmiotach humanistycznych. Na matematyce czy biologii również potrafi zaskoczyć nauczyciela swoją wiedzą i kreatywnymi pomysłami. Zna dobrze język angielski i niemiecki, uczy się hiszpańskiego.

Cechy intelektu

Moja przyjaciółka uwielbia taniec. Dwa razy w tygodniu chodzi do klubu sportowego na zajęcia z tańca współczesnego. Poza tym lubi jeździć na rolkach i grać w koszykówkę. Jednak jej największą pasją jest gotowanie. Książki o tematyce kulinarnej wypełniają niemal połowę jej domowej biblioteczki. Tylko osoba uporządkowana, systematyczna i dobrze zorganizowana może znaleźć czas na takie aktywności.

Zainteresowania

Bardzo się cieszę, że Małgosia jest moją przyjaciółką. Cenię ją szczególnie za to, że zawsze mogę na nią liczyć. Mimo wielu obowiązków, znajduje dla mnie czas. Dotychczas nie spotkałam osoby, która by źle mówiła o mojej koleżance. Muszę też przyznać, że przyjaźń z nią zobowiązuje do lojalności i uczciwości. Przebywanie z Gosią kształtuje mój charakter, wiele się od niej nauczyłam. Myślę, że każdy chciałby mieć taką bliską osobę. Z drżeniem serca myślę o tym, że kiedyś nasze życiowe drogi mogą się rozejść.

Własna ocena postaci

Charakterystyka Dżeka Fultona

Stacja 1. Napisz wstęp w odpowiednim miejscu na karcie pracy. Wykorzystując znajomość utworu przedstaw bohatera, napisz w jakim jest wieku, jakie jest jego pochodzenie, opisz sytuację rodzinną.

Stacja 2. Przedstaw wygląd zewnętrzny Dżeka Fultona. Wykorzystaj komiks. Umieść opis w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Stacja 3. Przedstaw sposób bycia chłopca. Wylosuj 5 określeń spośród podanych i ułóż z nimi zdania. Przynajmniej jedną cechę poprzyj konkretnym przykładem zachowania chłopca. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Podpowiedzi: jest dojrzały jak na swój wiek, nie lubi psocić, jest spokojny i zrównoważony, lubiany przez młodsze dzieci, wrażliwy, łagodny, posłuszny, opanowany, pomysłowy, pracowity, dobrze zarządza czasem, zorganizowany, skrupulatny, nie podejmuje pochopnych decyzji, ceni sobie planowanie działań, wykazuje się asertywnością

Stacja 4. Przedstaw cechy intelektu Dżeka. W tym celu ułóż 5 zdań z zaproponowanymi określeniami. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Podpowiedzi: zdolny, interesuje się matematyką, odznacza się znakomitą pamięcią, spostrzegawczy, umie radzić sobie w każdej sytuacji, zaradny, przedsiębiorczy, pomysłowy, dobrze gospodaruje pieniędzmi, jest pomysłowy i kreatywny, sumienny, wytrwały, nie jest rozrzutny, potrafi oszczędzać, uważnie słucha rad profesjonalistów, nie boi się nowych wyzwań, potrafi uczyć się na swoich błędach, przezwycięża swój wstyd i strach, uważny obserwator

Stacja 5. Opisz cechy charakteru Dżeka przedstawiające jego stosunek do innych ludzi np. do rodziców, siostry, nauczycielki, dziadka, pana Tafta, kolegów i koleżanek. Wykorzystaj znajomość powieści i podane podpowiedzi. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Podpowiedzi: szanuje starszych, potrafi rozmawiać z dorosłymi wykazując się kulturą, szlachetny, wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka, uczciwy, punktualny, pracowity, chętnie opiekuje się młodszą siostrą, solidny, można na nim polegać, razi go niesprawiedliwa krytyka, nie toleruje nieuczciwości, stara się unikać zagrożeń

Stacja 6. W pięciu zdaniach opisz stosunek chłopca do obowiązków domowych, szkolnych, związanych z kooperatywą oraz stosunek do samego siebie. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Podpowiedzi: walczy ze swoimi słabościami, rzetelny, drobiazgowy, skrupulatny, sumienny, dokładny, ceni porządek i dba o porządek, lubi działać charytatywnie, pracuje na rzecz uczniów jako wolontariusz, ostrożnie i rozważnie gospodaruje pieniędzmi, woli zajmować się kooperatywą niż obowiązkami szkolnymi, potrafi odmówić sobie małych przyjemności dla realizacji większych celów, aktywny, przedsiębiorczy, nastawiony na działanie, wymagający wobec siebie, stawia sobie realne cele, planuje działania, zasięga rad specjalistów, nie ma przyjaciół i może ich pozyskać dzięki działaniom na rzecz klasy

Stacja 7. Przedstaw zainteresowania chłopca. Cemu poświęca swój czas, co go fascynuje? Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Podpowiedzi: praca kupca, handel, liczenie towarów, działanie dla dobra społeczności

Stacja 8. Napisz podsumowanie, w którym zawrzesz swoją ocenę postaci. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

Podpowiedzi: Czy Dżek wzbudził twoją sympatię? Za co cenisz Dżeka? Co najbardziej ujęło Cię w jego postawie? Czy postać da się lubić? Czy chciałbyś mieć takiego przyjaciela?

STACJA 1

STACJA 2

STACJA 3

Przedstaw sposób bycia chłopca. Wylosuj 5 określeń spośród podanych i ułóż z nimi zdania. Przynajmniej jedną cechę poprzyj konkretnym przykładem zachowania chłopca. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

<https://wordwall.net/pl/resource/76603522>

STACJA 4

Przedstaw cechy intelektu Dżeka. W tym celu ułóż 5 zdań z zaproponowanymi określeniami.
Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

<https://wordwall.net/pl/resource/76603747>

STACJA 5

Opisz cechy charakteru Dżeka przedstawiające jego stosunek do innych ludzi np. do rodziców, siostry, nauczycielki, dziadka, pana Tafta, kolegów i koleżanek. Wykorzystaj znajomość powieści i podane podpowiedzi.

Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

<https://wordwall.net/pl/resource/76614229>

STACJA 6

W pięciu zdaniach opisz stosunek chłopca do obowiązków domowych, szkolnych, związanych z kooperatywą oraz stosunek do samego siebie. Umieść informacje w odpowiednim miejscu na karcie pracy.

<https://wordwall.net/pl/resource/76615913>

STACJA 7

STACJA 8

CHARAKTERYSTYKA DŻEKA FULTONA

PRZEDSTAWIENIE
POSTACI

WYGLĄD ZEWNĘTRZNY POSTACI

USPOSOBIENIE, SPOSÓB BYCIA

CECHY INTELEKTU

CECHY CHARAKTERU: STOSUNEK DO INNYCH LUDZI

CECHY CHARAKTERU: STOSUNEK DO SAMEGO SIEBIE, DO OBOWIĄZKÓW

ZAINTERESOWANIA

PODSUMOWANIE, OCENA POSTACI

